



ที่ มท ๐๕๑๕.๑/ว ๒๓๕๑๓

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๗/๓๘๗

ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

๒. สำเนาบันทึกลำดับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณากรณี มหาวิทยาลัยมหิดลหาหรือ ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ที่บริจาคให้มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว ผลการพิจารณาสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมหิดลไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ทางราชการ” การบริจาคอสังหาริมทรัพย์ ให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล จึงไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ที่บริจาคให้แก่ทางราชการ ตามมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ ปราบกฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. และ ๒. ดังนั้น การบริจาคอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล จึงต้องเสียค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนประเภทให้ ในอัตราร้อยละ ๒ จากราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด ตามมาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๗) (ก)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุจิต จงประเสริฐ)

รองอธิบดีกรมที่ดิน ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ส่วนมาตรฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๖๒ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๔



ที่ นร ๐๔๐๗/ทศ๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร  
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอรื้อการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ  
อสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้มหาวิทยาลัยมหิดล

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๔๐๗/ป ๑๒๕  
ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียม  
การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่  
มหาวิทยาลัยมหิดล

ตามที่มหาวิทยาลัยมหิดลได้ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการได้รับยกเว้น  
ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาค  
ให้มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย  
(กรมที่ดิน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และมหาวิทยาลัยมหิดล  
แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว  
และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้  
อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี  
เพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน  
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑๘/๒๕๕๗

## บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์  
ที่บริจาคให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๑๗/๓๔๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า บริษัท บ. มีความประสงค์บริจาคที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยเจ้าพนักงานที่ดินแจ้งว่ามหาวิทยาลัยไม่อยู่ในข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในอันที่จะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม เพราะไม่ใช่ส่วนราชการตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกรมที่ดินได้มีหนังสือตอบในประเด็นดังกล่าวว่าตามมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่ทางราชการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม คำว่า “ทางราชการ” หมายถึง ราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เท่านั้น หรือการที่จะได้รับการยกเว้นจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เช่น กรณีพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดว่าการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรและได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

โดยที่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นรายปีในจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย แต่เพื่อความคล่องตัวตามหลักการของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จึงไม่ใ้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้บัญญัติใ้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่นเดียวกับส่วนราชการ เพราะเหตุที่มหาวิทยาลัยยังต้องรับงบประมาณแผ่นดินสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และหากพิจารณาตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยมหิดลถือเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐประเภทหน่วยงานในกำกับของรัฐที่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย ประกอบกับตามวัตถุประสงค์

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๗/๓๔๖ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ การดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ในการสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการศึกษา อันได้แก่ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดบทบาทอำนาจในการบริหารอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้รับบริจาค รวมทั้งอำนาจบริหารที่ราชพัสดุของกระทรวงการคลังให้มหาวิทยาลัยสามารถเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในบรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือได้มาโดยวิธีอื่น โดยไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินที่รับบริจาคตามเงื่อนไขที่ผู้ทูลเกล้าฯ กำหนดไว้ รวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษา หากการบริหารอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัยและผู้บริจาคได้รับวัตถุประสงค์ไว้แล้ว มหาวิทยาลัยย่อมไม่สามารถนำอสังหาริมทรัพย์นั้นไปดำเนินการในกิจการอื่นได้

ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเป็นบทบัญญัติเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ มีเจตนารมณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของทางราชการ เพราะเหตุที่ผ่านมากรณีที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินให้แก่ทางราชการ เมื่อคู่กรณีไปดำเนินการจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจะต้องเสียค่าธรรมเนียมทำให้เกิดปัญหากับทางราชการในการนำเงินของทางราชการมาชำระค่าธรรมเนียม เนื่องจากการไม่มีการตั้งงบประมาณสำหรับเงินจำนวนดังกล่าวไว้ และหากจะให้เจ้าของทรัพย์สินผู้บริจาคออกเงินค่าธรรมเนียมแทน ก็จะเป็นภาระเกินควรและไม่เหมาะสม ไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริจาคเป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับหากทางราชการจะต้องรับภาระเรื่องค่าธรรมเนียม จะเป็นผลให้การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เพราะทางราชการจะต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียและประโยชน์ที่ทางราชการจะพึงได้รับรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป

การบริจาคที่ดินให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ว่ามหาวิทยาลัยต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้ทูลเกล้าฯ ให้กำหนดดังกล่าวแล้วนั้น แม้มหาวิทยาลัยจะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริจาคมานั้นได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ไม่ถือว่ามหาวิทยาลัยมีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่บริจาคในอันที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปหาประโยชน์นอกเสียจากการนำทรัพย์สินที่บริจาคมานั้นไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์เท่านั้น

ด้วยประเด็นข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงประกอบกับเจตนารมณ์ข้างต้น มหาวิทยาลัยมหิดลเห็นว่าการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ ก็เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัว สามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่หากพิจารณาจากสถานะและความสัมพันธ์กับรัฐ โดยเฉพาะการที่มหาวิทยาลัยต้องอยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และยังคงได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐในจำนวนที่เพียงพอต่อการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว มหาวิทยาลัยมหิดลจึงยังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่แตกต่างจากส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยมหิดลมีประเด็นข้อหารื่อดังต่อไปนี้

๑. มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐถือเป็นส่วนราชการตามความหมายของประมวลกฎหมายที่ดินในอันที่จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรและได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือไม่

๒. การดำเนินการของมหาวิทยาลัยตามวัตถุประสงค์ไม่มีความแตกต่างจากราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการยกเว้นภาษีอากรและได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่าข้อหารือของมหาวิทยาลัยมหิดลมีประเด็นต้องพิจารณาประเด็นเดียวว่า การบริจาคอสังหาริมทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดลจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่ทางราชการตามมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มีความเห็นว่า มาตรา ๑๐๓ ทวิ<sup>๑</sup> แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ บัญญัติให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกรณีการบริจาคอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ทางราชการนั้น เป็นบทยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง<sup>๒</sup> แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่บัญญัติให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ทุกกรณีที่เกี่ยวข้องที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น การพิจารณาคำว่า “ทางราชการ” ตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องเป็นไปอย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาจากเจตนารมณ์ประกอบกับถ้อยคำในกฎหมาย

เมื่อพิจารณามาตรา ๕ วรรคสอง<sup>๓</sup> แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติให้มหาวิทยาลัยมหิดลมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

<sup>๑</sup> มาตรา ๑๐๓ ทวิ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่ทางราชการ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม

<sup>๒</sup> มาตรา ๑๐๓ ในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การรังวัด การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการทำธุระอื่น ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๓</sup> มาตรา ๕ ให้มหาวิทยาลัยมหิดลตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นมหาวิทยาลัยมหิดลตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นนิติบุคคล

มหาวิทยาลัยมหิดลมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่ใช่วิสาลักษณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น

และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ประกอบกับมาตรา ๑๖<sup>๕</sup> และมาตรา ๒๔<sup>๕</sup> แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติให้มหาวิทยาลัยมีรายได้และทรัพย์สินเป็นของตนเอง

<sup>๕</sup> มาตรา ๑๖ รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี
- (๒) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้ทูลเกล้าฯ ให้แก่มหาวิทยาลัย
- (๓) เงินกองทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว
- (๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๑๐)

และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดแก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

<sup>๕</sup> มาตรา ๒๔ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดเป้าหมาย วางนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัย

(๒) ออกข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับและประกาศสำหรับส่วนงานนั้น เป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๓) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

การออกข้อบังคับตาม (๓) ต้องเป็นไปเพื่อความเป็นธรรม สร้างขวัญและกำลังใจโดยได้รับฟังความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้างมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(๔) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๕) อนุมัติแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย

(๖) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา ๑๐ รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

(๗) อนุมัติการรับเข้าสมทบและการยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น

(๘) อนุมัติการจัดการศึกษาและการยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น

(๙) อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๑๐) อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์

(๑๑) พิจารณาสรรหา และดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดี

(๑๒) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษ

(มีต่อหน้าถัดไป)

โดยรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งคลัง และได้รับงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและการประกันคุณภาพการศึกษา สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจ และหน้าที่ควบคุมดูแลและบริหารกิจการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนิน กิจการของมหาวิทยาลัย อันเป็นการแสดงถึงลักษณะของการบริหารงานที่มีใช้การบริหารราชการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การที่มหาวิทยาลัยมหิดลรับบริจาคอสังหาริมทรัพย์ เพื่อดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ทางราชการ” ที่จะได้รับยกเว้น ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่ผู้บริจาคอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในกรณีที่มีการบริจาคอสังหาริมทรัพย์ ให้แก่มหาวิทยาลัย ก็เป็นการสมควรที่จะเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่งได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมดังกล่าวต่อไป

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน  
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๗

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น)

(๑๓) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๕๖ วรรคสาม  
(๑๔) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น  
(๑๕) วางนโยบายและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ การจัดหา ผลประโยชน์และการลงทุน

(๑๖) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย  
(๑๗) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ  
(๑๘) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ  
(๑๙) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย คณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงานประจำมหาวิทยาลัย คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย  
(๒๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด หรือส่วนงานใดโดยเฉพาะ